

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2017-792

15.12.2017

Storebrand Forsikring AS

Motorvogn

Bilskade – uklar finansiering - ulovlig interesse - strl. §§ 332 og 337

Sikrede meldte fra om skade på bilen etter en utforkjøring på vanskelig føre. Selskapets utreder konkluderte med at skaden var reell, og selskapet ba om mer dokumentasjon knyttet til kjøp og finansiering av bilen. Sikrede opplyste at bilen var kjøpt kontant for kr 250.000 og viste til en håndskrevet kjøpekontrakt. Videre viste sikrede til to håndskrevne låneerklæringer hvor sikrede hadde fått låne totalt kr 90.000 av to venner. Videre viste sikrede til en bekreftelse fra en tredje venn som bekreftet at sikrede hadde fått tilbakebetalt 4.000 euro som vennen hadde lånt. Selskapet avslo kravet og anførte at bilen utgjorde en ulovlig interesse og at en utbetaling ville utgjør brudd på heleri- og hvitvaskingsbestemmelsene i straffeloven §§ 332 og 337 pga. uklar finansiering. Nemndas flertall kom til at selskapet ikke kunne avslå sikredes erstatningskrav under henvisning til ulovlig interesse eller strl. §§ 332 og 337.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for skader på bil og spørsmålet om selskapet kan avslå med henvisning til at bilen utgjør en ulovlig interesse eller at utbetaling ville utgjør brudd på heleri- og hvitvaskingsbestemmelsene i straffeloven §§ 332 og 337 pga. uklar finansiering.

Den 20.2.17 fikk sikrede skade på bilen. Sikrede har forklart uhellet i skademelding av 22.2.17:

Kjørte ned over bakken, værforhold var veldig dårlig, tåkete, våt snøføre og is på veibanen, kom i en sving, bilen begynte å skli, prøvde å få kontroll over bilen, bilen havnet utenfor veibanen.

Etter utredning av uhellet konkluderte selskapet med at ulykken hadde funnet sted. I etterfølgende mailkorrespondanse mellom sikrede og selskapet oversendte sikrede diverse dokumentasjon knyttet til kjøp og finansiering av bilen.

Sikrede opplyste til selskapet at han kjøpte bilen fra naboen og betalte kr 250.000 kontant. Sikrede oversendte en håndskrevet kjøpekontrakt datert 15.10.16 mellom ham og selger.

Videre oversendte han to håndskrevne låneerklæringer, begge datert 21.3.17, hvor det fremkom at sikrede hadde mottatt henholdsvis kr 40.000 og kr 50.000 i lån fra to venner. Den ene erklæringen sier at lånet ble gitt i oktober 2016, og den andre at det ble gitt i 2016. Selskapet mottok også en e-post fra en tredje venn som bekreftet at han hadde lånt 4.000 euro fra sikrede i 2015, og at han hadde betalt disse tilbake i 2016.

Selskapet avslo kravet 26.4.17 og viste til at forsikringen ikke dekket ulovlige interesser.

Sikrede klaget inn saken til Finansklagenemnda den 2.8.17, og la ved bekreftelse på ansettelsesforhold og lønnsutbetalinger.

Sikrede krever dekning for bilskaden og avviser at bilen utgjør en ulovlig interesse.

Selskapet avviser ansvar og viser til at bilen utgjør en ulovlig interesse. Finansieringen av bilen er ikke avklart og selskapet vet ikke hvem som reelt har finansiert bilen og hvor pengene kommer fra. Det er ikke lagt frem noen dokumentasjon på finansieringen utover håndskrevne avtaler. Selskapet har etterspurt nærmere dokumentasjon på transaksjonene, og anfører at det ikke vil være mulig for selskapet å etterprøve en økonomi som består av udokumenterte betalinger og overføringer. Selskapet anfører at sikrede har bevisbyrden for at interessen er lovlig fordi det er sikrede som har den reelle muligheten til å sannsynliggjøre at midlene representerer en lovlig interesse, jf. bl.a. Rt. 1990 s. 688. Selskapet anfører at dokumentasjonen i saken gjør at den rammes av heleri- og hvitvaskingsbestemmelsene i straffeloven §§ 332 og 337.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet kan avslå erstatning med henvisning til at bilen er finansiert ut fra en ulovlig interesse.

Det er noe uklart for nemnda om selskapet anfører at bilen utgjør en ulovlig interesse fordi en utbetaling fra selskapet vil rammes av strl. § 332 og 337, eller om bilen utgjør en ulovlig interesse uavhengig av disse bestemmelsene. Nemnda legger den første påstanden til grunn.

Flertallet, Wilhelmsen, Hagland, Lileng, Sundby og Gjæver bemerker:

Utbetaling av erstatning for skadene på bilen vil ikke utgjøre brudd på strl. § 332 og 337. Bestemmelsene rammer "utbyttet av straffbar handling". Ordlyden innebærer at "utbyttet" må være et resultat av en straffbar handling. Nemnda har i FinKN-2014-455 og FinKN 2016-137 tolket bestemmelsen slik at selskapet må dokumentere at den forsikrede gjenstanden eller de beløp som er benyttet til å finansiere denne gjenstanden er et resultat av en eller flere straffbare handlinger. Det er derfor ikke tilstrekkelig å dokumentere at finansieringen av bilen ikke er avklart og at det derfor er uklart hvem som reelt har finansiert bilen og hvor pengene kommer fra. Selv om det ikke er lagt frem noen dokumentasjon på finansieringen utover håndskrevne avtaler, er ikke dette det samme som at finansieringen er et utslag av en straffbar handling. Selskapet har vist til at det har etterspurt nærmere dokumentasjon på transaksjonene, og at det ikke vil være mulig for selskapet å etterprøve en økonomi som består av udokumenterte betalinger og overføringer. Det dreier seg imidlertid her om et unntak fra forsikring og det er selskapet som har bevisbyrden for at hvitvaskingsbestemmelsene kommer til anvendelse.

Flertallet kan ikke se at bevisbyrdebetraktningene i Rt 1990.688 kan overføres til denne saken.

Flertallet kan etter dette ikke se at bilen utgjør en ulovlig interesse pga. uklar finansiering.

Mindretallet, Okkenhaug og Stiansen, bemerker:

Saken egner seg ikke for nemndsbehandling og må avvises. Etter mindretallets mening forutsetter en behandling av saken en grundig gjennomgang av sikredes økonomi, og den reiser behov for umiddelbar bevisføring. Det vises til at selskapet har påpekt flere uklare forhold ved fremlagt dokumentasjon, sikredes økonomi og tilgangen til lovlige midler.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Merete Lileng (nøytralt oppnevnt medlem), Elisabet Okkenhaug (selskapsrepresentant), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Gjæver (forbrukerrepresentant).